

Bækkevang 15,
2800-Kgs.Lyngby

17/10-04

Formanden og Medlemmerne af
Folketingets Kulturudvalg
1218 CHRISTIANSBORG.

Efter i ca. 75 år at have været kastebold mellem forskellige instanser og gradvist blevet skubbet ud af de oprindelige gode lokaler har Handels-og Søfartsmuseet på Kronborg fået ordre til

1. at forlade Kronborg slot inden år 2007
- og 2. inden dette nytår at fremlægge en plan for museets fremtid.

Hvad skal der være i stedet? Er det en slags møbelmuseum, hvorover der iflg.en tidligere museumsleder ikke findes optegnelser eller planer; Og hvad siger Helsingørs befolkning, der såvidt forstås er glade for dette museum

Bilag: min artikel ved museets 50-års jubilæum om dettes tilblivelse.

for handelen og søfarten, vore toperhverv, der skaffer milliarder til vor slunkne statskasse-og hvad siger personalet. Et årligt statstilskud på 5 mill.kr. berettiger ikke til en så ensidig handlemåde.

Afd. museumsdirektør E.F.S. Lund fik efter sin afgang fra Frederiksborg museet af den daværende regering under de ændrede politiske former valget mellem det gl.Frederiks Hospital i Bredgade (nuværende Kunstindustrimuseum) - og så Kronborg, hvor han stiftede H.& S.Museet under de allervanskeligste tider under 1'verdenskrig.

Foruden at skulle skaffe genstande til museet, måtte han påtage sig det ret ubehagelige job :

1. at få militæret ud af den usunde kaserne
2. at få lokalerne (til museet) renoveret
3. at skaffe pengene fra handelen og søfarten m.fl der var nødvendige for at opnå grundkapital fra regeringen (bl.a.Landmandsbanken krakkede og to mange med sig i faldet, som bekendt)
4. at kæmpe mod 3 ministerier (Krigs-,Handels-og Indenrigsministerierne)

at deponere/få købt /ofte egne udla
At sikre glacis'erne omkring udenværkerne ,dvs. også at få sat en stopper for udgravningen sf r hvor havet var begyndt at æde sig ind.

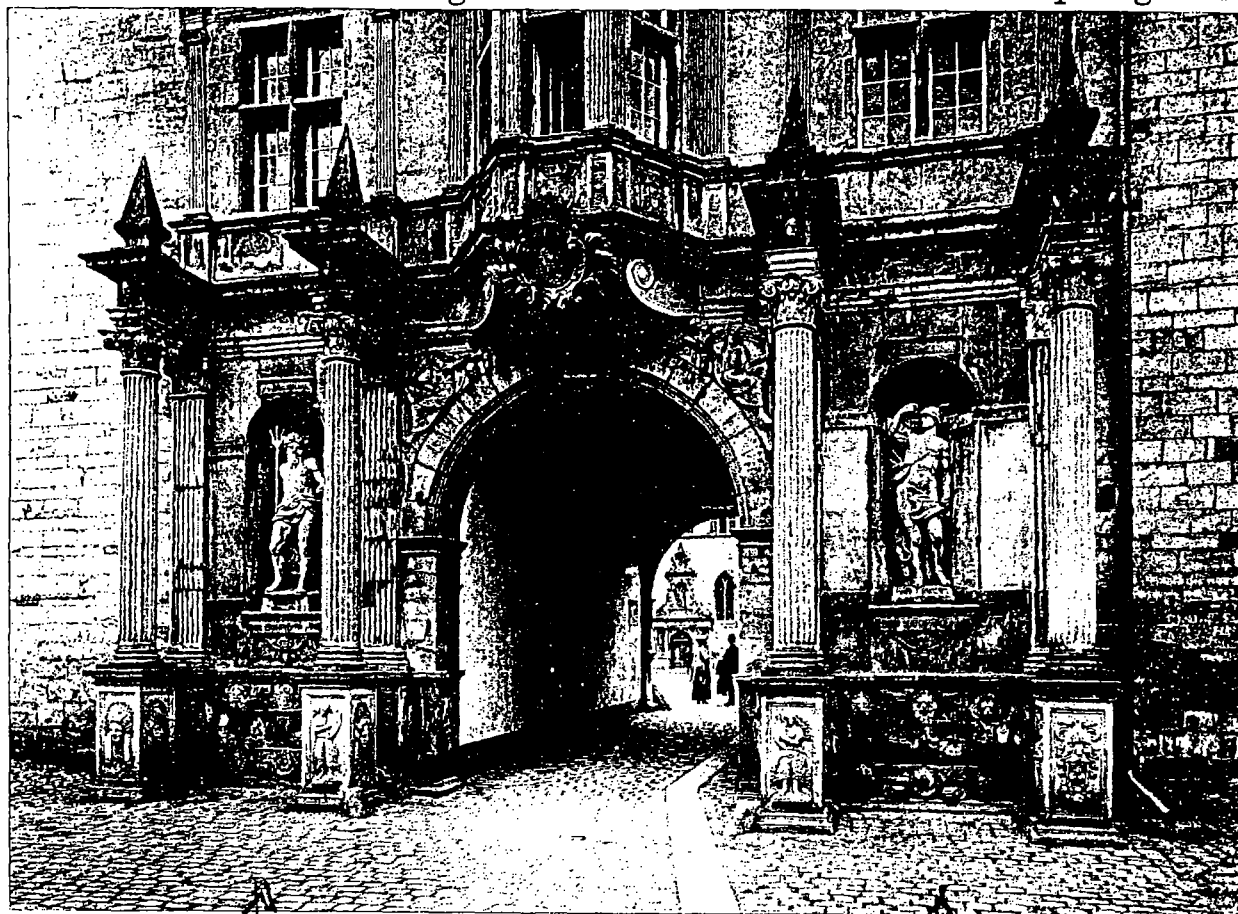
ALT dette må betyde en vis ophavsret til lokalerne, der egentlig burde gives tilbage til H.& S.museet.

X) SØFARTENS
LINDTJENINIS
F. EXERIKKEDEN
Bilag: min artikel fra Berl.Tidende i anl.af museets 50-års jubilæum.

Gør råd og svamp o.lign. og pladsmangel det i/sidste ende nød vendigt, hvorfor så ikke et helt nyt museum dér, hvor kornet-skolen ligger (ved museets kontorer) -og starte en landsindsamling og skaffe donatorer m.m., -så blev det indenfor Kronborgs volde - og kunne stadig hedde H.& S.museet PÅ KRONBORG. Se på Louisiana f.eks. !

Med venlig hilsen
Lund fik støtte af bl.a. Peter Vilh. Lund
Niels Westergaard, Skovravn-
Søn af E.F.S. Lund

FRA PJESEN "KRONBORG" KASERNE ELER FREDET MINDESMERKE "
skrevet og bekostet af min far. Findes på Kgl. Bibliotek

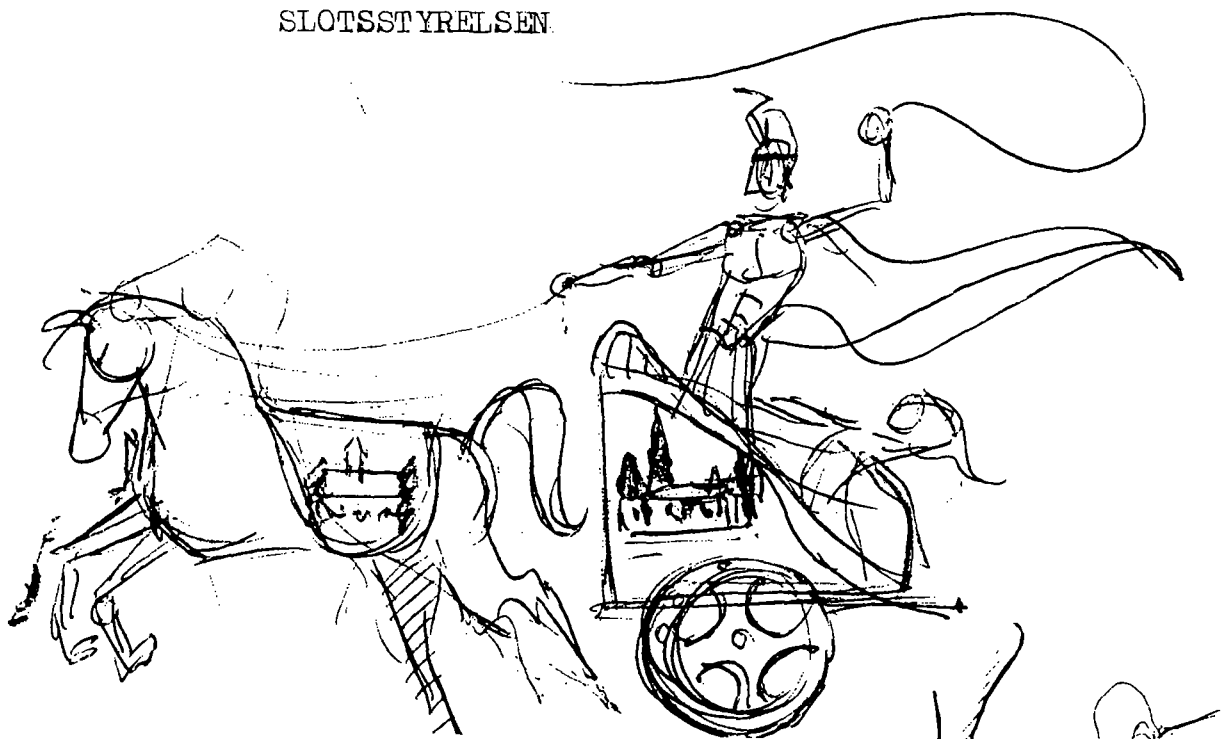

NEPTUN

KRONBORGS HOVEDPORTAL I NORDFLØJEN
MED NEPTUN OG MERKUR

MERCUR

SLOTSSTYRELSEN.

En mand og hans muse

E. F. S. Lund, der fik ideen til søfartsmuseet på Kronborg og gennemførte den

I dag fejrer man Handels- og Søfartsmuseet på Kronborgs 50 års jubilæum, og der har da også i den senere tid flere gange været prescomtale af den forestående begivenhed.

Når man i dag færdes rundt på bastionerne omkring Kronborg, gør vel de færreste sig nogen tanker om den kamp, der gik forud for det gode, det er, frit at kunne færdes i det dejlige slots umiddelbare omgivelser, hvadenten man er turist eller en af folket, — fremfor at blive råbt an af vagposter og afkrævet partoutkort for ophold på militært område, således som det engang var skik.

På selve slottet herskede der naturligtvis de samme forhold, thi der var ingen, der forærede Handels- og Søfartsmuseet lokaler uden modstand, ej heller gik det af sig selv, at de gamle kanoner på bastionerne under den 1. verdenskrig blev kørt tilbage, væk fra deres synlige stillinger, for at undgå at virke provokerende, selv om kanonerne var ganske uskadelige, eller af afhentning af grus og sten rundt Kronborgpynten blev stoppet og i stedet, at glaciserne blev gjort forsvarsdygtige mod havets stadige sæden sig ind på pynten, at de uskønne militærbaracker blev sløjet og sidst men ikke mindst, at Kronborg blev endelig fredet som militær belægning ud fra synspunktet, at slottet var en utidssvarende kaserne, der tilmed med de utallige trækkanaler, meget træværk, brug af åben ild, med soldaternes tobaksrygning osv. osv. udgjorde en stor fare for ildebrand, og ved flere lejligheder var der da også skorstensild, således i østre fløj i vinteren 1918-19.

geringer for at få saneret slottet, lige fra J. C. Christensen, N. Neergaards ministerium I og II, Zahles ministerium I og II, Klaus Bernitsen samt sidst Thorvald Staunings 2 ministerier.

Foruden disse statsministre og forskellige fagministre skal nævnes en, som det lykkedes Lund med al sin evne til at gøre folk interesse- ret i sine planer og få til at gå varmt ind for ideen, nemlig handelsminister Christoffer Hage, der sad i ministeriet Zahle til 1920, og

E. F. S. Lund, stifter af Kronborgmuseet.

som tillige var ordfører for finansudvalget.

Hage fik ministerkollegerne og rigsdagsmændene med op på Kronborg for at føre sagen igennem. Det var imidlertid ikke blot det at få gjort de forskellige politikere og andre interesseret i planerne, men også at få krigsministrene gjort begribelig, at Kronborg måtte opgives som kaserne, ikke mindst af fornævnte grunde, og lidt efter lidt fik han ved hjælp af pressen, den

nådigst blev lukket ind. Midlerne til anskaffelser var som sagt begrænsede, og hvad var det for museum, Lund var ved at bygge op? Ganske vist havde man hørt om søfartsmuseer i London, og der var rigtig nok også en afdeling af Louvre i Paris, der husede nogle gammeltdags orlogsmænd, men kunne et lille land stille noget op, der kunne gøre indtryk på besøgende? Men Lund blev imidlertid ved sit!

For et land, hvis flåder engang har erobret England, hvis konger har besjelet Nordkap i eget farvand, regeret over kolonier i begge Indier og Afrika og er forenet med Grønland, er havet ingen grænse, men forbindelsen med den større verden. Et hjemsted for minderne fra Danmarks historie på havene er en national nødvendighed, og med rette må Kronborg anses for det mest egnede sted, og hvad selve rømningen af slottet angik, da henviste Lund bl. a. til, at Frankrig selv midt under krigen 1914-18 opgav at benytte slottet i Carcassonne som kaserne af hensyn til det gamle kastes betydning som historisk mindesmærke.

★ ★ ★

GRADVIS lykkedes det imidlertid Lund at få nedkæmpet tvivlen. En person skænkede gaver, hvilket medførte, at en anden også lod sine kære personlige minder overgå til dette ny museum. Der kom således gaver fra kolonibestyrere på Grønland, Knud Rasmussen og Lauge Koch gik ind for ideen, grønlandsamlingerne lige fra hundeslæder og forspand til modeller af huse og kister deroppe med trædukker indvendig, til malerier af Harald Mølleke »Fra Melvillebugten« osv. Gæstgæster fra Em. Svitzers Bjergnings-Entreprise, deriblandt en bane af Svitzer, (Svitzer var bedstefader til Lund), ... samlinger fra de tidligere Dansk Vestindiske Øer, Trankebar, Kina, Siam osv. osv. ... blev opbygget, og sidst, men ikke mindst samlingen af nautiske instrumenter og Tycho Brahe samlingen — og navne som kustode Mortensen fra Det kgl. Bibliotek, der huskes i forbindelse med Rundetårnsamlingen.

STOFSTEDET
MER-UDSÆLG

LUND havde fået ret, i løbet af 15 år var der her skabt en virkelig turistattraktion, samlinger, der som Lund arbejdede på, engang skulle udgøre verdens største handels- og søfartsmuseum. Folk fra udlandet kom til Kronborg for at studere udformningen af den slags museer, således daværende marinemaler Gerh. Albe, den senere direktør for Sjöfartshistoriska museet i Stockholm, der i dag har sin egen bygning på en holm i Stockholms skærgård og beskæftiger 60 mennesker, fra Fran-

krig Monsieur Charliat, førende folk fra Holland, og der førtes en livlig korrespondance med udenlandske tilsvarende museer.

Familien Jacobsen omfattede Kronborg med stor interesse, senest direktør Helge Jacobsen, og Ny Carlsberg-fondet ydede ved flere lejligheder betydelig støtte, således ved ridder-salens restaurering, forhold Lund i høj grad var delagtig i.

Ved jubilæet skal også mindes en mand, der bistod Lund på mangfoldige områder, nemlig afd. kustode August Nielsen, og skønt invalideret på det ene ben efter en jernbanecu-

lykke, var han utrættelig med passe på museet, vise turister rundt og med sin praktiske sans som snedker at være med til at o. billedophængningen o.lign. Se fik han til sin hjælp kustode Hausen og vikarierende kustoder.

★ ★ ★

JEG har måske træt læst med nogle historiske facts - er er jo et spænd af tid, mange var voksne for 50 år siden, er borte eller de husker ikke mere, der gik forud for Kronborgs fig se til det danske folk.

Når glade turister fra ind- og

seson omgren, hvis ene søn blev kronom, i dag i USA, blev Navigationsskolen, for kofardfolk og folk orlojen, og rederiet C. K. en lang række rede- erin

en mand

en glad mand

Handels- og Søfartsmuseum på Kronborg
Mannesalen

Et af museets oprindelige lokaler på 1. sal med loftmalerier og en smuk kamin.

land i dag sidder bænkedede med deres te eller kaffe med wienerbrød og kager på den lille restaurant på Würtembergers Ravelin uden for voldgraven efter et besøg på slottet, tænker de næppe på den kamp, som én mand engang førte, for at de kunne få en god dag på et af Danmarks skønneste steder, KRONBORG.

Da Lund i 1928 døde, kunne han efterlade samlinger, der allerede dengang var internationalt berømt, og i en ramme, som ikke fantes mange andre steder, hvis der i det hele taget var sådanne steder.

I dag befinder en del af samlingerne sig i andre mindre sale end oprindeligt planlagt, således er hovedindgangen i tårnet borttaget til andet formål, Dronningesalen, Parolesalen også mistet, rent bortset fra vejen, der fører ind til selve slottet, hvilken vej er blevet mere og mere trængt af andre interesser. — Dog turiststrømmen vokser og vokser. Den arv, som Lund efterlod sig i sin tid, forpligter til stadig udvidelse. Der er opgaver nok, så sandt som Merkur står ved indgangsportalen til slotsgården, må man ikke blive ved handelen for ca. 60 år siden: automatiseringen og databehandlingsmaskiner etc. vil meget snart skabe andre forhold inden for søfart og handel. Den nuværende ledelse, der hele tiden bør være i nøje kontakt med det praktiske livs folk, selv

tekniske systemer kan udvikle sig, bør have grundlaget som Lund byggede. Man bliver utvivlsomt grundlagde, ikke bygget. Mange af de automatiseringer bliver præledede, kan måske erhverves til museet, endskønt det må indrømmes at mange byr rundt om i landet også har taget ideen om søfartsmuseet op, og derfor betyder konkurrence. Handelsarkiver bør ikke, som det har været tilfældet på til A. Bus

Den til Fortællende med de

Kongelige Brevbøger betydelige

Berlingske politiske og Avertissements-Udende.

Det stod i Avisen 1.-15. august

For 200 Aar siden

— 12. August 1765. Parma, den 22de Juli. Vi have med ikke ringe Bestyrelse erfaret Infantens vores Hertuges uformodentlige Dødsfald. Aarsagen til hans Dødsfald tilregner man en Styrning, som hans Hest gjorde med ham paa Jagten. — Turin 24de Juli: Infant-Hertugens af Parmas Dødsfald har sat vores Hof i yderste Sorg.

For 175 Aar siden

— 2. August 1790. Stockholm, den 20de Juli: Tilkomme Torsdag bliver i denne Kongl. Residensstads samtlige Kirker sunget Te Deum for den vigtige Sejer, som Hs. Majestæt Kongen den 9de hujus tilfægtede sig over den Russiske Storfloade.

— 2. August. Berlin, den 27de Juli: I denne Aften har man faaet den glædelige og tilforlidelige Efterretning, at der i Reichenbach er den 25de Imellem vort og det Wienske Hof undertegnet en Convention, hvis Punkter vel endnu ikke ere bekiendte, men i hvilke en Vaabensstillstand imellem Østerrige og Preussen er for det første bestemt.

— 6. August. Slesvig, den 1ste August. Afvigte Løvedag den 31te Julii Hs. Kongel. Højheds vor dyrebareste Kronprindses høitidelige Copulation med den Durchlauchtige Prindsesse Maria til Hessen for sig her i Slots-Capellet ...

— 9. August: Paris, 8de August. La France finder det for de Dansksindede gunstige Udfald af Valgene paa Als meget vigtigt lige over for Frankrigs officielt udtalte Ønske om en løsning af Spørgsmaalet angaaende Hertugdømmerne i Overensstemmelse med Befolkningens Ønske.

For 75 Aar siden

— 6. August 1890: En amerikansk Morder, der var dømt til Døden, er i Fængslet i Auburn blevet henrettet med Elektricitet.

For 50 Aar siden

— 3. August 1915: Premierminister Goremykin har i den russiske Duma bebudet Ændring af Aand og Form i Landets Administration og bebudet friere Styre i Polen.

— 6. August: Russerne har opgivet Warschau og Ivangorod.

— 7. August: Et Møde paa Sct. Thomas i Dansk Vestindien har vedtaget en Protestresolution mod Neger-Agitatoren Hamilton Jackson.

— 12. August: Paa Ostfronten fortsætter Russerne langsomt Tilbageføret.

— 13. August: Der er paabegyndt en Indsamling til Tilvejebringelse af en Flyvemaskine til Brug for de jydsk Tropper.

— 15. August: I Gaar Eftermiddags

KIF
Nu

Tidligere
over Boh
fessor i f
dagogik
son har i
sendt sin
under tit
bilder, h
foranledi
artikel a
Giertz ta
gjøse prof
handling

DET er forunder
kan lade sig n
alvorligt at søge e
på, hvad de bety
står en begribelig
ved!

Med disse ord ta
dens stridsmand hi
situation i nutiden
læse i Malte Jaco
som udkom i slutn
titlen 'Minnesbild
anden skulle være
Malte Jacobsson er
farten oplyses, at
landshøvding over
fessor i filosofi og f

SNART firs år ga
åndshøvding bl
ge over et dårligt
tet liv i denne eri
dernes kavalkade r
af med nogle be
det moralske og r
kompleks.

Uhyre ærligt bek
professor, at den, so
fulde af hverdage
lader spørgsmålene
ning hvile. Således
ham selv gennem i
nu er eftertanlme
er han stødt på d.

En avisartikel
er det undersø
k Jacobsson er løb
mening? Er der
som står bag vo
er vi blot produke